

مهین خانم کیست؟

چهره های فراوانی از مردان و زنان تاریخ معاصر موسیقی ایران در زیر غبار فراموشی یا تغافل پنهان مانده اند که اگر اهمیتی جدی در ثبت نام و احوال و کشف و حفظ آثار ایشان صورت نگیرد، چه بسا در آینده ای نه چندان دور، هیچ نشانی از آن ها برجای نماند. این پدیده، به ویژه در عرصه موسیقی زنان ایران حادث است که از یکسو به دلایل گوناگون در منابع و روایت های موسیقی معاصر که توسط خالقی، امیرجاهد، مشحون و دیگران گزارش شده، کمتر مورد توجه واقع شده اند و از سوی دیگر در دوره بین دو جنگ جهانی، سایه هنرمندان شاخص و برجسته ای چون قمرالملوک وزیری، ملوک خانم و پروانه، به در محاق قرار گرفتن سایر زنان هنرمند، کمک کرده است.

فهرست طولی از بانوانی چون ایران الدوله، اشرف السلطنه، نیراعظم رومی، مهرآفاق خانم، فرح انگیز خانم، شمسی خانم، عصمت الملوک خانم، زهرا خانم کوچک، طلعت زمان خانم، مه لقا خانم، ناهید خانم نیکبخت،

اختر خانم، گلریز خانم، بهجت خانم، فخرالملوک خانم، سوسن خانم، ملوک پروین خانم، توران خانم، ایران خانم صادقی، قمری خانم و غیره وجود دارد که با پژوهش در حیات هنری ایشان، بخشی مهم از تاریخ موسیقی معاصر ایران در فاصله ۱۳۰۰ تا ۱۳۲۰ شمسی، که گویای نقش زنان هنرمند در سیر تحول موسیقی ایرانی است، روشن تر می گردد.

در بین صفحه های بدافون سری B 090000 که محتملا در سال ۱۳۰۹ شمسی در تهران ضبط شده اند، صفحه ای با صدای هنرمندی به نام **مهین خانم** وجود دارد که در بین مجموعه آثار ضبط شده از ادیب خوانساری ضبط گردیده و تصویر دو روی آن قابل مشاهده است.

روی اول با شماره قالب (و در عین حال شماره کاتالوگ) B090250 آواز بیات ترک (برغم چشم تو) و روی دوم به شماره B090251 فیلی (فروخت خرجه) می باشد و نام نوازنده ساز نیز بر روی لیبل درج نشده است. این احتمال وجود دارد که در همین مجموعه، چهار صفحه دو طرفه دیگر نیز از مهین خانم ضبط شده باشد. کوشش نگارنده در یافتن شرح حال یا هرگونه اطلاعاتی از این هنرمند، تا کنون منتج به نتیجه ای نگردیده و امید است معرفی وی در این مختصر، فتح بابی باشد تا اهل تحقیق، داده های بیشتری درباره وی منتشر نمایند.

